

A stratégia kiválasztás kritériumai

Az ETHA-rendelet (18. cikke (1) bekezdésének h) pontja) megköveteli, hogy az operatív program (OP) tartalmazza „a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiákra vonatkozó kiválasztási kritériumok felsorolás[át]” (az OP-sablon 5.1.3. szakasza). Ennek oka, hogy magyarázatot kell adni arra, az irányító hatóság minek alapján fogja eldönteni, mely FLAG-ok kapjanak pénzt helyi stratégiájuk végrehajtására. E kritériumok segítségével az irányító hatóság azon stratégiákra összpontosíthatja az erőforrásokat, amelyek megfelelő minőségűek, és amelyek a leginkább alkalmasnak tűnnek arra, hogy helyi szinten eredményt érjenek el.

Ez a szakasz a következő kérdésekkel foglalkozik:

- 1. Mit szerepeltessenek az OP-ben a „kiválasztási kritériumok listája” címszó alatt?**
- 2. Milyen kritériumokat alkalmazhatok a helyi stratégiák minőségének értékeléséhez?**
- 3. Minőségi vagy mennyiségi kritériumokat használjak? Mi a különbség?**
- 4. Használhatom-e a FLAG-ok korábbi tapasztalatát kiválasztási kritériumként?**
- 5. Mit kell tennem a több forrásból finanszírozott stratégiák kiválasztása során?**
- 6. Regionális kiválasztási kritériumokat is felvehetek az OP-be?**

1. Mit szerepeltessenek az OP-ben a „kiválasztási kritériumok listája” címszó alatt?

A helyi stratégiák kiválasztásának az irányító hatóság (vagy a kijelölt szerv) által lebonyolított folyamata jellemzően a következő lépésekből áll:

1. az irányító hatóság meghatározza, mely halászati és akvakultúra-területek támogathatók a CLLD keretében¹, majd meghirdeti a helyi stratégiák benyújtására vonatkozó felhívását;
2. a támogatható területek helyi szereplői mérlegelik, kívánnak-e jelentkezni, partnerségeket alakítanak, területeket határoznak meg és kidolgozzák helyi stratégiáikat;
3. az irányító hatóság, vagy annak kijelölt szerve fogadja a jelentkezéseket, és megvizsgálja, hogy azok formai szempontból támogathatók-e;
4. azokat a jelentkezéseket, amelyek a formai támogathatósági követelményeknek megfelelnek, minőségi értékelésnek vetik alá és rangsorolják;
5. az irányító hatóság dönt a pénzügyi támogatás elosztásáról, és a kiválasztott pályázókat FLAG-okként hivatalosan elismeri.

¹ Az OP-sablon 5.1.2. szakaszában ismertetett területkiválasztási kritériumok felhasználásával, amelyekhez lásd a GYIK-et: A területkiválasztás kritériumai

A (3)-as lépésben alkalmazott, formai támogathatóságra vonatkozó kritériumokat a közös rendelkezésekről szóló rendeletben (CPR) és az ETHA-rendeletben foglalt követelményekre kell alapozni. A partnerségi megállapodással (PA), OP-vel és más stratégiai dokumentumokkal való összhangnak szintén a formai támogathatósági vizsgálat részét kell képeznie. Az OP-ben az irányító hatóságnak szerepeltetnie kell:

- **azon tagállami és regionális támogathatósági kritériumok** listáját, amelyeket az irányító hatóság a (3)-as lépésben alkalmazni kíván, amennyiben ezek a rendeletben foglalt követelményeken túlmutatnak,
- **azon kiválasztási kritériumok** listáját, amelyeket a (4)-es és (5)-ös lépésben történő döntéshozatal során alkalmaz.

2. Milyen kritériumok alkalmazhatók a helyi stratégiák minőségének értékeléséhez?

A kiválasztási kritériumok kulcsfontosságú eszközök a helyi stratégiák kiváló minőségének, illetve végső soron annak biztosításához, hogy a FLAG-ok kiváló minőségű projekteket válasszanak ki. Hasznosak lehetnek a kritériumok alábbi példái:

- Milyen mértékben összpontosít a stratégia azokra a témákra, amelyek az adott terület esetében a legfontosabbak és legaktuálisabbak?²
- Milyen mértékben reagál a stratégia az adott terület szükségleteire és kihívásaira?
- Az adott terület elemzése megbízható adatokon és mutatókon alapul-e?
- Egyértelműen alátámasztja-e a stratégia az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek, továbbá a szükségletek, célkitűzések, tevékenységek és végkifejletek közötti kapcsolatokat? (beavatkozási logika)
- A célkitűzések mérhetőek-e, illetve a rendelkezésre álló költségvetési és időkeretben reálisan elérhetőek-e?
- Van-e bizonyíték a kulcsfontosságú helyi szereplők, köztük a halászati ágazat bevonására?
- Elősegíti-e a stratégia a kapcsolatok erősítését a különböző ágazatok és a szereplők különböző típusai között, különös tekintettel a halászati ágazatra? Sor kerül-e ennek révén szinergiák megteremtésére?
- Van-e bizonyíték arra, hogy a pályázó képes a várt eredmények elérésére? Egyértelmű és életképes-e a cselekvési terv?
- Indokolt-e az (emberi, pénzügyi) erőforrások felhasználása a javasolt intézkedés viszonylatában? Milyen más erőforrások (a magánfinanszírozást beleértve) mozgósítását irányozták elő?
- Hogyan került sor horizontális témák (környezetvédelem, nemek közötti egyenlőség) kezelésére?

3. Minőségi vagy mennyiségi kritériumokat használjak? Mi a különbség?

A stratégia bizonyos szempontjai mennyiségi kritériumok mentén értékelhetők, így például a létrehozott munkahealyek száma, az érintett halászok létszáma, a bevont önerős finanszírozás összege stb. A stratégia minősége ugyanakkor nem értékelhető kizárólag számszerűsített kritériumok alapján, az értékelésnél bizonyos szempontból a józan ítélőképességre is kell támaszkodni.

A stratégiakiválasztás minőségi kritériumainak használatát szemlélteti az alábbi példa (a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó, egyesült királyságbeli kiválasztási kritériumok alapján):

² Míg a FLAG-ok számára lehetővé kell tenni, hogy az ETHA-rendelet 63. cikkének mind az öt célkitűzése közül szabadon válasszanak, addig az irányító hatóság megteheti, hogy egyértelműen bizonyos kulcsfontosságú témák meghatározott körére koncentrálna rangsorolja a stratégiákat.

Kritérium (a kiválasztási kritériumok különböző kategóriákba tartozhatnak, pl. a partnerség minősége, a stratégia relevanciája, gazdasági, társadalmi kritériumok stb.; hogyan csupán néhány példát említsünk)	Pontozás (0-4) x súly	Az értékelőnek a pontszámot röviden indokolnia kell
Megtörtént-e a partnerek szerepeinek, feladatköreinek, jogainak és feladatainak világos meghatározása? Megfelelő bizonyítékokat tartalmaznak-e az igazoló dokumentumok?		
A stratégia célkitűzései világosan megfogalmazott szükségletekre irányulnak-e? Megfogalmazásuk egyértelmű-e, kitér-e a várható kimenetre és eredményekre (célértékek)?		
A stratégia mérhető gazdasági előnyök elérését célozza-e?		
A stratégia a munkahelyteremtésre vagy a meglévő foglalkoztatási szint fenntartására irányul-e?		
stb.		

4. Használhatom-e a FLAG-ok korábbi tapasztalatát kiválasztási kritériumként?

Alapvető kiválasztási kritérium az, hogy a FLAG képes legyen a javasolt stratégiát kivitelezni. A 2007–2013 közötti időszakban szerzett tapasztalat e képesség, alkalmasság bizonyításának egyik eszköze lehet. Az irányító hatóságoknak ugyanakkor ügyelniük kell arra, hogy ne juttassák tisztességtelen előnyhöz a már létező FLAG-okat. Lehetséges az a megoldás, hogy a pályázóktól annak alátámasztását kérik, hogy képesek a javasolt stratégia kivitelezésére. A korábbi időszakból származó tapasztalat e bizonyításnak csupán egyik eszköze.

5. Mit kell tennem a több forrásból finanszírozott stratégiák kiválasztása során?

A több forrásból finanszírozott stratégiák esetében közös kiválasztási kritériumok alkalmazása szükséges a pénzek hatékonyabb integrációja, valamint annak érdekében, hogy a (F)LAG-ok egyértelmű és egyszerű útmutatást kapjanak. Mindazonáltal az ETHA saját követelményeit is figyelembe kell venni.

Ez a helyzet például a partnerség minőségére vonatkozó kritériumok tekintetében.

- A CPR előírja, hogy a helyi akciócsoport „a helyi társadalmi-gazdasági érdekek köz- és magánszférabeli képviselőiből áll[jon], [amelyben] a döntéshozatali szinten sem [a közszféra], sem egyetlen más érdekcsoport nem rendelkezik[het] a szavazati jogok 49%-ot meghaladó hányadával” (a CPR 32. cikke (2) bekezdésének b) pontja).
- Azon csoportok vonatkozásában, amelyek az ETHA keretében jutnak finanszírozáshoz, az ETHA-rendelet további követelményt állapít meg: az ilyen csoportnak a döntéshozatali szinten „a halászati és/vagy az akvakultúra-ágazat érdemi képviselőjét” kell ellátnia (az ETHA-rendelet 61. cikke).

6. Regionális kiválasztási kritériumokat is felvehetek az OP-be?

A régiókra osztott országokban indokolt lehet a különböző régiókban különböző stratégiakiválasztási módszereket alkalmazni. Ilyen esetben az irányító hatóság az OP-ben bemutathatja a közös nemzeti kiválasztási kritériumok listáját, amelyet kiegészíthet az egyedi regionális kritériumokkal, oly módon, hogy e különbségek indokolását is megadja.

Felelős szerkesztő: Európai Bizottság, Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság, főigazgató

Felelősségi nyilatkozat: A dokumentum elkészítéséért összességében a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság felel, nem tartozik azonban felelősséggel annak tartalmáért, és nem garantálja az adatok pontosságát sem.